

PAR mediju pienākumu ziņu portālu komentāru sadaļā atļaut ievietot komentāru tikai pēc personas identitātes apliecinājuma

Saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmes 100. pantu, ikvienam ir tiesības uz vārda brīvību, kas ietver tiesības brīvi iegūt, paturēt un izplatīt informāciju, paust savus uzskatus. Cenzūra ir aizliegta. Demokrātiskā valstī vārda brīvībai ir vitāla nozīme un tomēr, vārda brīvība jēdziens, kurš ir vērtējams plaši. Ikvienu cilvēka vārda brīvība beidzas tur, kur sākas cita cilvēka tiesības.

Jau gadu desmitiem mediji tiek uzskatīti par ceturto varu, kas kalpo kā demokrātiskas sabiedrības attīstības un pastāvēšanas elements. Nav pamata apšaubīt to, ka mediji nosaka sabiedrisko domu, izplata viedokļu līderu idejas un ideoloģiju, atspoguļo notiekošo valstī un ir tie, kas nereti nosaka kādas no tēmām svarīguma pakāpi nacionālā līmenī.

Medija sabiedriskais mērķis un pienākums ir izplatīt patiesu informāciju un vienlaikus ar izplatītās informāciju arī sniegt savu ieguldījumu mūsu sabiedrības izglītošanā. Turklāt mediju uzdevums ir veidot jēgpilnu diskusiju par tēmām, kas ir kļuvušas aktuālas, ievērojot nosacījumu, ka diskusijas laikā netiek vairots naids, netiek aizskarta cieņa vai gods.

Diemžēl, analizējot dažādu ziņu portālos publicēto rakstu komentāru sadaļas, ir redzams, ka mediji informē sabiedrību un ļauj tai brīvi paust savu viedokli, taču nedomē zem rakstiem esošās diskusijas, kurās plaukst un zeļ savvērestības teorijas, naida kurināšana (gan uz nacionālā, etniskā un rases pamata), necenzēta leksika, meli, puspatiesības, homofobija un citas rakstā minēto personu goda un cieņas aizskaršanas formas. Nedomējot publicēto komentāru sadaļu, medijam ir jāuzņemas atbildība par sekām, kuras tiek radītas; jāuzņemas atbildība par gan par naida kurināšanu, gan puspatiesībām un meliem, kuri publicēti, gan jāuzņemas atbildība par emocionālo arī reputācijas kaitniecību, kas tiek nodarīta komentāros apriestajām personām un sabiedrībai kopumā, akceptējot anonīmo un nekorekto sabiedrības individu uzvedību mediju telpā.

Protams, mediji ir paredzējuši to, ka šādi komentāri var būt, tāpēc vairums savos lietošanas noteikumos ir iekļāvuši punktu, ar kuru atbrīvo sevi no atbildības jeb nosaka, ka katrs lietotājs ir pats atbildīgs par komentāros sniegto informāciju un viedokli.

Komentāru sadaļa ir pieejama jebkuram anonīmajam lietotājam, tāpēc cilvēkam, kura tiesības tiks aizskartas komentāru daļā, ir praktiski neiespējami īstenot savas tiesības uz aizstāvību.

Tāpēc ziņu portālu publikāciju komentēšanai ir jābūt pieejamai tikai identificējamām personām. Proti, personai, kas vēlas ievietot komentāru sadaļā savu komentāru, pirms tam ir jāveic autentifikācija ar kādu no personu identificējošajiem rīkiem. Personai būtu jāatļauj saglabāt iespēja rakstīt komentāru, norādot segvārdu, tomēr šāda identifikācija dotu iespēju personai, kuras tiesības būs aizskartas, ziņot par komentāru

tiesībsargājošajās iestādēs, un tām savukārt būtu iespēja pieprasīt šo informāciju no portāla administrācijas un uzturētājiem.

Ne mazāk svarīgi ir nodrošināt arī komentāru moderēšanu, kā tas notiek daudzās kaimiņvalstīs. Ja komentārs satur personas goda un cieņas aizskarošu tekstu, satur necenzētus vārdus, kurina naidu, aicina uz agresīvu rīcību – šāds komentārs nemaz netiek apstiprināts publiskai apskatei.

Medijiem ir jāuzņemas atbildība par to, kādas vērtības tie kultivē, atļaujot komentāru sadaļā rakstīt nekontrolēti visu, kas vien reģistrētam vai neregistrētam lietotājam vai lasītājam ienāk prātā.